

NAPLÓ

- A *Pannonhalmi Szemle* őszi (99.) számának bemutatója november 15-én Budapesten a bencés boltban volt **Máthé Andrea**, **Hidas Zoltán** és **Juhász-Laczik Albin** atya közreműködésével. A beszélgetést és bemutatót **Schmal Dániel** irányította kérdéseivel.
- A gimnázium új kiállítóterében 17-én került sor **Kucsis László** grafikusművész *Fény és angyalok* című kiállításának megnyitására. A képeket és a szerzőt **Komálovics Zoltán** tanár úr mutatta be. *Kurcsis László életútjának láthatatlan térképe Győrtől Budapesten és Pannonhalmán keresztül New Yorkig feszül. A szerzői aktivitás egyértelmű jelzései a térben történő megjelenések, kiállások. A kiállítás ugyanis soha nem lehet más, mint az én kiállása, a láthatatlan láthatóvá tétele. A látottá – láthatóvá tett élet Pannonhalmától New Yorkig ugyanazt jelenti: egy sűrű, telített térbe (a művészet terében) helyet és teret teremteni egy lélegzetnek, egy kéznek, egy szónak – hogy az kiállhasson önmagáért, a maga tértől, helytől független érvényességéért.*
- Tizenhetedik alkalommal rendezte meg 18-án a Pannonhalmi Főapátság *Szent Márton ünnepét* kiemelt vendégei, szponzorai számára. **Asztrik főapát úr** nyitó beszédében többek között a következőket mondta: *Úgy tűnik, Márton püspök személye, példája évről évre időszerűbb lesz. Jézus mondta tanítványainak: szegények mindig lesznek veletek. Ez valóban így van, és ha őszinték vagyunk magunkhoz, ez az egyház mindenkori bázisa. Ma ezt még azzal tudjuk kiegészíteni, hogy szegények egyre többen lesznek veletek. Így Márton nem csupán a Kr. utáni 4. században, hanem a mi 21. századunkban is időszerű, mert a szegények, kiszolgáltatottak sokasága és valósága mindig kihívás... Majd hozzátette: Ferenc pápa november 19-ét a szegények világnapjának nyilvánítja.*

A Pápa nem akar alibi cselekedeteket, hanem azt kéri, hogy az osztás életstílusát, az osztás életkultúráját alakítsuk ki. Még radikálisabban fogalmaz: Jézus Krisztus a szegények meggyötört testében megérinhető, ezért a szegények világnapja alkalom lehet az Istennel való találkozásra. Ezt a hitből fakadó radikális felszólítást, meghívást nem lehet visszautasítani lelkiismeret-furdalás nélkül. Felszólítást kaptunk, történeti és kortárs példáink vannak, rajtunk a sor! Beszéde végén jelentette be: A Szent Márton- napokkal 17 év telt el, az én főapáti szolgálatomban pedig immár lassan 27 év telik be. A bencés hagyomány bölcsessége azt diktálta szívemnek és ez van házi törvényeinkben is, hogy az idősebb adja át helyét a fiatalabbnak. Ezt teszem magam is jó szívvel, és csak úgy köszönök el, hogy nem főapátként, de jóbarátként megmaradok kedves mindannyiuk számára a továbbiakban is. Az ünnepi hangversenyt követően, amelyet idén a **Győri Filharmonikusok** adták, jelentették be a Szent Márton-díj idei díjazottját, **Halzl Józsefet**, a Rákóczi Szövetség elnökét. A szövetség a küldetését így fogalmazta meg: *A határon túl élő magyar közösségek nemzeti, kulturális, szellemi, közművelődési tevékenységét segíti és hatékonyan részt vállal identitástudatuk megőrzésében, elsősorban az ifjúság megszólításával.* Asztrik főapát úr méltatásában elmondta: *Halzl József a mérnöki munkája során is mindig azt tekintette sikernek, aminek kézzelfogható és hatékony eredménye volt. Talán ez a szemlélet is segítette és segíti a Rákóczi Szövetségben, hogy „ne a beszéd, hanem a tettek számítsanak” annál, akinek önéletrajzi naplója tanúságtétel életéről, magyarságról, szabadságról.* A díjat a Főapátság, a Herendi Porcelánmanufaktúra és a Bábolna Nemzeti Ménesbirtok 2001-ben alapította. Olyan személyiségnek adományozzák Szent Márton napja alkalmából, aki legtöbbet tette a valamikori Pannónia területén lévő kulturális programok megvalósításáért, hozzájárulva ezzel a nemzeti örökség és a kulturális értékek megismertetéséhez és megőrzéséhez. Az ünnepség hagyományos újbórdíjazással és állófogadásos vacsorával ért véget.

A Pannonhalmi Területi Apátságához tartozó plébániák hívei idén Kismegyerben rendezték meg a hagyományos **Szent Erzsébet-ünnepet** 18-án, ahol közös szentmise és agapé alkalmával a Karitás céljaira gyűjtést is tartottak. Főapát úr 19-én Rómába utazott, hogy a Magyar Püspöki Kar többi tagjával együtt *ad limina látogatáson* vegyen részt, aminek részeként Ferenc pápával is találkozott.

A gimnázium új dísztermében 24-én **Kaposi Ambrus orvos, informatikus (iskolánk volt diákja)** tartott előadást *Bizonyítás és programozás* címmel. **Előadásában** olyan nyelvről volt szó, amelyben minden mondat egyszerre tekinthető matematikai bizonyításnak és számítógépes programnak. A tökéletes operációs rendszer keresésére mutatott példát.

Bencés közösségünk januártól két-három havonként egy-két napot arra szánt, hogy **dr. Fedor István** (pszichológus, csoport- és személyiségfejlesztő) segítségével készüljön az új főapát

választására. Ebbe az előkészületi folyamatba illeszkedett **dr. Tringer László** előadása az apaképről (november 13-án), **Martin Werlen** einsiedelni bencés emeritus apát előadása *Milyennek kell lennie az apátnak? Milyennek kell lennie a közösségnek?* címmel (26-án) és **Fidelis Ruppert** münsterschwarzachi bencés emeritus apáttal való beszélgetés (december 4-én).

Prof. **Stephen F. Smith** tartott nyílt jogszakkört az Egyesült Államok büntetőjogáról 27-én. Stephen F. Smith 2009-től tanít a Notre Dame Egyetem Jogi Karán (Law School) büntetőjogot és büntető eljárásjogot. Korábban Clarence Thomas legfelsőbb bírónak volt gyakornoka. Részt vett a képviselőház különböző ad hoc vizsgálóbizottságaiban is (iráni fegyverek boszniai eladásának ügye).

A budapesti Katona József Színház Sufni kamaratermében mutatták be **Martin Werlen** einsiedelni bencés emeritus apát *Hova jutnánk?* című kötetét 28-án. A könyvet **Asztrik főapát úr** és **Dobszay János** újságíró ismertette. Főapát úr először az einsiedelni és a pannonhalmi bencés apátság kapcsolatáról beszélt, majd a könyv szerzőjét mutatta be: Martin Werlent Tell Vilmoshoz hasonlította. *Ő egy tiszteletre méltó svájci, aki szabadságban nőtt fel, bátor, szereti az egyházát – mint Tell Vilmos a fiát –, és az egyház megújulása, az igazság és a szeretet érdekében le meri lőni azt az almát.* Dobszay János újságíró a kötetet ismertetve kiemelte, hogy a szerző műfajok változatosságával és példák segítségével vázolja fel mondanivalóját. Ugyanakkor mély, reményt adó elmélkedéseket is olvashatunk a könyvben. A feltett kérdéseket igyekszik megválaszolni, de nem zár le semmit. Martin Werlen szerint az Egyháznak, a hitnek sokat ártott, amikor a hatalom a kegyeibe fogadta. A kötet szerzője Szent Benedeket idézte: *„Nyitott szemmel és hegyes füllel járjuk az élet útját.” Ennek kell jellemeznie a keresztény embert is. Észre kell vennünk Isten jelenlétét, és amikor megtaláljuk, meg kell változtatnunk a magatartásunkat. A legnehezebb ott életre váltani az evangéliumot, ahol megakadtunk, ahol legyökerezünk. A hatalom szöges ellentétben áll az evangélium lényegével. Irányt kell váltanunk, e megtérésnek pedig nem a konzervatív vagy a progresszív oldal, hanem Jézus Krisztus felé kell mutatnia.* Gáncs Péter evangélikus püspök hozzászólásában elmondta, ötszáz évvel ezelőtt Luther Márton is azt tartotta fontosnak, hogy egész életünk megtérés legyen, amelynek alapja az evangélium. Ha sikerül a külsőséget és a hatalmat letennünk, akkor tudunk igazán Krisztus felé fordulni.

Franciaország miniszterelnöke a Közoktatásért és Felsőoktatásért felelős miniszter előterjesztésére az *Akadémiai Pálmarend* lovagja kítüntetést adományozta **Hardi Titusznak**, iskolánk igazgatójának a francia kultúráért végzett szolgálataira való tekintettel. Franciaország nagykövete, **Eric Fournier** 28-án adta át ünnepélyes keretek között a kítüntetés jelvényeit a Pannonhalmi Főapátságban.

December 8-án a gimnázium Dísztermében **Kovalik Balázs** operarendező tartott előadást „*Robbantsuk fel az operaházakat!*” *Vágy ne?* címmel. Arról beszélt, miért nyilatkozta ezt egy világhírű karmester, aki maga is rengeteg operát vezényelt, és miért énekelnek a színpadon, ha beszélhetnének is, s ki találta ki ezt az egészet. Az opera műfajának keletkezéséről, társadalmi szerepéről, modernségéről és arról, hogy a musical is opera-e?

Egy héttel később (15-én) ugyancsak a Díszteremben Schmal Dániel filozófus tartott előadást *10 999 960* címmel. Kutatók szerint az idegrendszerünk másodpercenként hozzávetőleg *tizenegymillió* egységnyi információt továbbít az agyba (az érzékszervek receptorainak és az agy felé tartó idegrostoknak a száma alapján kalkulálva). Hasonló számítások alapján ebből másodpercenként mintegy *negyven* egységnyi válik számunkra tudatossá. Így a címben jelölt szám – a negyvennel szemben – azt a roppant információtömeget jelzi, amely megismerőrendszerünk számára másodpercről másodpercre adva van, de tudattalan marad. Mi a szerepe e tudattalanul befogadott és feldolgozott információ mennyiségnek? Csaknem tizenegymillió láthatatlan kis kötél, amely minden pillanatban a környezetünkhöz és a világhoz kapcsol, miközben az, amit a világtól megkülönböztetett „önmagunknak” nevezünk vagy az „énünknek” hívunk, jobbára a tudatos rész elenyészően felszínes rétegére épül. Az előadás e tudattalan feldolgozási folyamatok filozófiai következményeit vizsgálta. Milyen képet sugall mindez az emberről? Vajon nem vagyunk tökéletes félreértésben önmagunkkal kapcsolatban?

Advent idején a vasárnap esti gyertyagyújtásokkal, kézműves mesterek segítségével ajándékkészítéssel és az új Díszteremben a *karácsonyóráo közös énekléssel* készültek diákjaink a karácsony ünnepére. Karácsony másnapján (26-án) a Bazilikában **Teleki Miklós** orgonaművész adott hangversenyt (a nagy érdeklődésre való tekintettel két időpontban is).

Szent János napján (27-én) a Bazilikában igeliturgia keretében *áldotta meg* főapát úr a környékbeli borgazdák *borait*, akik Isten áldását kérték munkájuk gyümölcisére. Főapát úr a bor, a munka és a hálaadás összekötő erejéről beszélt, amely képes a sokfajta szőlővel dolgozó, sok helyről érkező embert egybefogni. Ezt követően a megjelentek a gimnázium ebédlőjében folytatták az újborok kóstolását és a beszélgetést.

Csendes *szilveszteri lelkigyakorlatos napokat* ajánlottunk fel fiatalok egy csoportjának, akik a bencés közösséggel együtt adtak hálát az elmúlt évről, és akik az év utolsó napjait csendben és imádságban töltötték.

A főapátválasztás előkészületének utolsó szakaszához érkeztünk 2018 január első hetében. Előkészítő beszélgetésekkel és lelki gyakorlatlall készültünk a döntésre. Az utóbbiban **Mustó Péter** és **Lukács János** jezsuita atyák voltak a segítségünkre. Víz-

kereszt ünnepének délelőttjén (6-án) választottuk meg Szent Márton monostorának új főapátját **Hortobágyi T. Cirill** perjel atya személyében. Ferenc pápa elfogadta a választottat, így ő Pannonhalma 87. apátja, a Területi Apátság ordináriusa, egyben a Magyar Bencés Kongregáció prézes apátja. Szolgálatát március 21-én (Szent Benedek atyánk ünnepén) benedikálása után veszi át.

A gimnázium Dísztermében január második hetében (8-án és 10-én) **Török Ferenc** *Moszkva tér és 1945* filmjeit vetítettük, 12-én este pedig ugyanott Gelencsér Gábor filmesztéta beszélgetett a rendezővel, amelybe kérdéseikkel diákjaink is bekapcsolódtak.

Budapesten, a Magyar Nemzeti Levéltárban mutatták be a *Bencések Magyarországon a pártállami diktatúra idején I.* című tanulmánykötetet 22-én. Asztrik főapát úr betegsége miatt nem tudott jelen lenni a rendezvényen. A könyv a Pannonhalmi Főapátságban 2016. február 18–19-én rendezett konferencia előadásainak bővített, szerkesztett változata; tizenhárom szerző tizenhárom tanulmánya olvasható benne. A kötet szerkesztői Dénesi Tamás és Boros Zoltán. A kiadványt a Pannonhalmi Főapátsági Levéltár gondozta. A könyv német nyelvű összefoglalóit Zádor Éva készítette. Szabó Csaba, a Magyar Nemzeti Levéltár főigazgatója köszöntőjében kiemelte, hogy harmonikus az együttműködés az MNL, az Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltára (ÁBTL) és a bencés rendtörténelmi közelmúlt néhány éve létrejött kutatócsoportjai között. Cseh Gergő Bendegúz, az ÁBTL főigazgatója ugyancsak kiemelte a három kutatócsoport közötti harmonikus és hatékony együttműködést, amelynek eredménye ez a kötet, és már a második konferencián elhangzott előadások is szerkesztés alatt állnak. A kötetet Balogh Margit egyháztörténész, az MTA tudományos főmunkatársa mutatta be, aki öt tematikus egységre osztotta fel a kötet tizenhárom tanulmányát. Az első a rend irányításáról, főapátválasztásokról szól, a második a rend ellehetetlenítéséről, büntetőügyekről, belügyi és közigazgatási megfigyelésekről. A harmadik blokk a rend oktatói-nevelői munkájával és az ebből adódó helyzetekkel foglalkozik, a negyedik pedig a különböző élethelyzetekkel, kiindulva a fiataloktól, érintve a sorkatonai kötelezettséget, elérkezve az idősekig. Az ötödik blokk azt vizsgálja, miként alakult a szerzetesi gyűjtemények kincseinek sorsa. Balogh Margit végezetül idézte Heinrich Fries (1911–1998) német teológust: *A fény nem azt jelzi, hogy nincs többé éjszaka, de azt igen, hogy hajnalodik, és a sötétség legyőzhető.* A történész szerint ez a kötet – ami fényugár – sem azt jelenti, hogy a tényfeltáró munka véget ért volna, de azt igen, hogy a szembenézés a közelmúlttal megkezdődött, legyen az akár kellemetlen, akár kellemes.

A XII. **Jótekonysági Bencés Bál**ra 27-én este került sor Budapesten a Groupama Aréna rendezvénytermében. A bál egyházi fővédnöke Asztrik főapát úr, a világi fővédnöke dr. Csermely Péter biokémikus, hálózatkutató, háziasszonya pedig dr. Gyurkó Szilvia gyermekjogász volt. A Bál jótekonysági célja a hátrányos helyzetű diákjaink támogatása. A főapáti köszöntőt követően Csermely Péter mondott nyitóbeszédet. Gondolatai szorosan kapcsolódtak a Bencés Bál idei jótekonysági céljához, a professzor ugyanis a hazai tehetségek felkutatásának és iskolarendszerbe integrálásának egyik elkötelezett szervezője. Asztrik főapát úr a Dalai Lámától ajándékba kapott hatalmas, hófehér selyemkendőt ajánlotta fel fődíjként.

Ugyanezen a hétvégén tartottak lelkigyakorlatot a **Házás Hétfőge** mozgalom tagjai a gimnázium kollégiumában. A hétvége célja, hogy a házaspárok közelebb kerüljenek egymáshoz és Istenhez, megerősödjenek elköteleződésük egymás felé, s egyre mélyebben átéljék a házasságukban rejlő sok-sok örömet és lehetőséget.

Február 1-jén nyitotta meg **Gaal András** festőművész a gimnázium új kiállítóterében **Nagy Előd** festő- és éremművész *Tisztelet Erdélynek* című kiállítását.

Urunk bemutatása ünnepének hajnalán (2-án) a Laudesben három évre egyszerű fogadalommal kötelezte el magát közösségünkbe **Kisnémet Fülöp** testvér. Este gyertyaszenteléssel és égő gyertyákkal a kezünkben körmenettel vonultunk be a Bazilikába az Eucharisztia ünneplésére – megújítva szerzetesi elkötelezettségünket. Ugyanezen a napon este a Díszteremben **Barsi Árpád** (BME, a Fotogrammetria és Térinformatika Tanszék vezetője, iskolánk volt diákja) tartott előadást „...egy kép ezer szónál” címmel. Az előadásban a mesterséges holdaktól a földön készíthető fényképekig, a drónok használatától az orvosi képalkotóig számos eszköz segítségével nyert képek feldolgozásáról esett szó.

Diákjaink vidám farsangi játékaiknak befejezéseképp 11-én a gimnázium Dísztermében a **MAKÁM együttes** adott koncertet *1001 ÉJSZAKA* címmel. A következő héten, hamvazószerdán reggel a diákokkal együtt ünnepelt szentmisén **Asztrik főapát úr** nyitotta meg a **Szent Negyvennapot**, a húsvéti készülési időt.

A FUGA Budapesti Építészeti Központ Breuer Marcell termében február 14-én rendezett sajtótájékoztatón mutatták be a Pannonhalmi Főapátság **2018-as kulturális évadát**. A koncerteket, az Arcus Temporum művészeti fesztivált, időszaki kiállításokat, sporteseményeket, konferenciákat és spirituális elmélyülésre hívó alkalmakat egyaránt magában foglaló programsorozatról Kormos Gyula kommunikációs vezető után Dejsics Konrád, a főapátság kulturális igazgatója szólt részletesen. Az évad egyben visszatekintés a magyarországi rendszerváltozás után Asztrik főapát úr irányításával megújult monostor, a pannonhalmi szerzetesközösség formáló-

dásának elmúlt huszonzét évére, amely időszak alatt a főapátság nemzetközi szinten is a találkozások és a párbeszéd helyévé vált. Az idei mottó, a *kibékülés* a másokkal és az önmagunkkal való kiengesztelődésre, a kultúrák, műfajok, gondolatok ütköztetéséből fakadó termékeny dialógusra egyaránt utal. A tájékoztató során Mácsai Pál színművész József Attila „megbékélést közvetítő” *A Dunánál* című versét is megszopta a hallgatókkal. Ahogy megjegyezte, nem szavalni fog... Ülve mondta a verset. Megrendítő egyszerűséggel és közvetlenséggel. A sajtótájékoztató keretében mutatták be a Bencés Kiadó gondozásában a napokban megjelent *Világosíts meg bennünket a mi éjszakánkon* című albumot. Hajdú D. András fotós és Virágvölgyi István szerkesztő a pannonthalmi húsvétot, a szent három napot életképek formájában megörökítő kötetét a Juhász-Laczik Albin bencés vezette Choralschola Sancti Martini ünnepi gregorián CD-je és *A húsvéti Szent Három Nap liturgiája* című kiadvány teszi teljessé.

A Díszeremben **Romhányi Balázs** közgazdász (iskolánk volt diákja) tartott előadást *Álmaink állama, avagy Matekmentes közgazdasági gondolatok leendő választópolgároknak* címmel, 16-án. Mit várunk és mit várhatunk az államtól? Mindenki ugyanazt várhatja? Azt adja-e az állam, amit tőle kell kapnunk? Miért csinál úgy az állam, mintha, közben meg á dehogya?

Budapesten a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán 17-én tartották a *pap- és szerzetesnövendékek* hagyományos *találkozóját*. Az apostoli élet és az imádság kapcsolatára rákérdező téma elgondolkodásra hívott. A rendezvény szervezését a domonkos nővérek vállalták. **Asztrik főapát úr** szentbeszédében a nap legfontosabb üzenetére figyelmeztetett: *Nem az a lényeges, mit tesz, hanem az, hogy ki a szerzetes, ki a pap. Az a személy, aki fenntartás nélkül, maradéktalanul átadta magát Krisztus szeretetének. A nap témájához kapcsolódva Jézust állította elének: Jézus beosztotta idejét, nem racionalizált, mégis megvolt életének a ritmusa. Megvolt az elvonulás, a beszélgetés, a tevékenység ideje, és minden cselekedetét átjárta az Atya és az emberek iránti szeretet. Úgy, hogy ezt megérezték az emberek, tömegével jöttek hozzá. Tudták, érdemes őt hallgatni, mert az örök élet igéi vannak nála. Mindannyian meghallottuk Isten hívását, egyre jobban belenövünk ebbe a hívó és bennünket átalakító valóságba, és azt vállaljuk, hogy a benne megismert szeretetet közvetítjük a világ felé – mondta az emeritus főapát. Egyszerű a feladat, szeretettel kell nézni a másokra. A hétköznapokban, az élet apróságáiban ezer lehetőség van, hogy ezt a szeretetet közvetítsük. Mennyire fontos az értékesített szavak világában a szeretettel teli hitelesség. „Elfogadni, befogadni, átalakulni a szeretetben” – ez az az út, amin haladnunk kell, ekkor tudunk másokat meghívni erre az útra – zárta szavait Asztrik főapát úr.*

A kommunizmus áldozatainak témáját idén a *kitelepítéseken* keresztül közelítettük meg diákjainkkal 20-án. Vendégünk

Téglásy Ferenc filmrendező volt, aki gyerekként maga is átélte a kitelepítést. *Soha, sehol, senkinek* című filmjét előző délután néztük meg, másnap **Hardi Titusz** igazgató atya beszélgetett a rendezővel, amihez diákjaink kérdéseikkel kapcsolódtak.

A hét végén a Felvidéken (Szlovákiában, Kassától délkeletre) élő és szolgáló magyar görög-katolikus atyáknak tartottunk *lelkigyakorlatot*. Szerzetesközösségünk az előző évekhez hasonlóan az idén is lehetőséget nyújtott 12. évfolyamos diákjainknak, hogy február végén – egyéni választásuk nyomán – bencés közösségünkkel tölthessenek *egy hétvégét*. A *monostorban* lakva, közösségünkkel imádkozva, étkezve és beszélgetve betekintést nyerhettek hétköznapi szerzeteseletünkbe.

A Nagyböjti koncertsorozat első alkalmaként 23-án a Bazilikában a **Szent Efrém Férfikar (Bubnó Tamás** művészeti vezetővel) énekelte Thomas Tallis *Lamentatio Jeremiae Prophetiae* című művét, majd **Alberto Schiavo** *Stabat Mater dolorosáját*, amelynek világpremierjén a fiatal itáliai komponista is jelen volt. Az eseményről Bubnó Tamás így vallott: *A kibékülés nem egyszeri dolog, hanem állandó, mert a kibékülésnek állandóan létre kell jönnie magammal, azaz a Teremtőmmel. Vannak olyan helyzetek, amikor nagyon nehéz bárkivel kibékülni. Ehhez kell egy olyan hely – és erre példa Pannonhalma, ami egy szép szakrális hely –, ahol a szentség léte kitapintható, és ez segíti a kibékülést. Minél szakrálisabb helyen van az ember, a kibékülés annál gyorsabb. Létérdeke minden embernek, aki a lelkével törődni akar, hogy jóban legyen a lelkével, mert különben vét maga ellen. Nekem a kibékülés azt jelenti, hogy van egy olyan hely a világban, ahol minden adott arra, hogy ez a kibékülés és ez az áldás létrejöhessen. Nekem ez Pannonhalma. Nekem, egy olyan embernek, aki a művészetben él, aki fogékony a művészetek és a lelkeség iránt, annak Pannonhalma az egyik legideálisabb hely, amit csak el lehet képzelni. Ha valaki nem akar kibékülni, az nem fog. Csak úgy kibékülgetni egy kicsit, azt nem lehet. Kell hozzá az őszinteség, ami egy cselekvő gesztus. Az őszinteség nagyon fontos akkor is, hogyha fáj, hogyha kellemetlen, ha kényelmetlen, ha szégyenletes. Mert igazából itt arról is szó van, hogy valakit megsértettél, megbántottál, de már nem tudsz vele kibékülni. És akkor mégiscsak magaddal kell ezt valahogy lerendezned, hogy ne azzal a szörnyű tudattal kelljen tovább élned, hogy egy iszonyatos bűnben vagy, ami a lelkedet is szétnyomja. Hiszen megtehetted volna, de elmulasztottad és nincs tovább. Ez tehát nem úgy megy, hogy pár perc, aztán majd úgyis kibékülünk. Két mester egy-egy mesterművét hallhatják. Az egyikük 500 éve élt, az angol zeneszerzés egyik legnagyobb alakja, Thomas Tallis. A másik a kortársunk, Alberto Schiavo, egy fiatal vicenzai zeneszerző, aki itt is lesz Pannonhalmán a koncerten. Az ő két művük fogja alkotni ezt a belépőt, mert ez a két ember és ez a kétféle zene nagyon is alkalmas mindarra, amiről eddig beszéltünk. Mindketten olyan kor gyermekei, amely nem a békességről, hanem a folytonos megpróbáltatásról szól. Thomas Tallis*

1505-ben született és éppen fiatal zeneszerző volt, amikor gyakorlatilag a katolicizmus királyi parancsra felszámolódott Angliában. Tallis megtehetette azt, mint tehetséges és elismert zeneszerző, hogy nem kellett anglikánná válnia. Abban a korban ez egy hihetetlen elismerés volt, ugyanúgy továbbra is alkalmazták őt mint katolikus embert, és ugyanúgy írhatta a műveit; nem volt hajlandó beállni az uralkodó által elrendelt vallásváltoztatásba. A regnáló hatalom meghajolt a mester zsenije előtt.

Hirka Antal

Néhány szerzőnkéről

- BACSÓ BÉLA – egyetemi tanár, ELTE BTK Esztétika tanszék. Legutóbbi kötete: *Ta-pasztalat és esztétika*, Kijárat Kiadó, Budapest, 2016.
- BÁLINT BÁLINT LÁSZLÓ – kutató orvos, laboratóriumi diagnosztika szakorvos, a Debreceni Egyetem adjunktusa. Kutatási területe a génexpresszió szabályozás, genomika, epigenetika. Doktori fokozatát 2006-ban szerezte elméleti orvostudományokból, epigenetikai szabályozás témájában.
- BÉNDEK PÉTER – politikai filozófus, vállalati tanácsadó. Az ELTE történelem–angol szakán diplomázott, 2002-ben védte meg doktori disszertációját az ELTE Filozófiai Doktori Iskolájában Ludassy Mária témavezetésével. Az 1990-es években az MTA Politikai Tudományok Intézetének munkatársa, a montreali McGill Egyetem, majd a Pázmány Péter Katolikus Egyetem oktatója, azóta vállalati tanácsadó. A Polgári Konzervatív Párt alapító elnöke, az *1000 A Mi Hazánk* című blog szerzője.
- FERENCZI ANDREA – a Károli Gáspár Református Egyetem Pszichológiai Intézete Személyiség- és Egészségpszichológiai Tanszékének adjunktusa. Doktori tanulmányait a Pécsi Tudományegyetemen végezte. Egyetemi oktatói tevékenysége mellett tíz éve vezet önismereti csoportokat, képez leendő mediátorokat, kutatja többek között a társadalmi és személyközi konfliktusok konszenzusra épülő formáit, a szavak és a szuggesztív kommunikáció kapcsolatainkra és egészségünkre gyakorolt hatásait, iskolai egészségpszichológiai vonatkozásait, valamint a hála pszichológiáját.
- FLIEGAUF GERGELY – pszichológus és kriminológus. 24 évet dolgozott a börtönök körül nevelőként, pszichológusként, szakértőként és az örök tanáraként. Jelenleg az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalában az OPCAT Nemzeti Megelőző Mechanizmus Főosztály vezetője, valamint a strasbourgi székhelyű Európa Tanács Kínzás-megelőzési Biztoságának magyar tagja.
- HAJDÚ JUDIT – pszichológus; az Adj Hangot Egyesület alelnöke, a Börtönrádió magyarországi megalapítója és működtetője. Írásai a *Mindennapi Pszichológiában*, a *Riáikülb*ben és a *Paradigmában* (a Magyar Csalápterápiás Egyesület szakmai lapjában) jelentek meg.
- PÁL-LUKÁCS ZSÓFIA – magyar-filozófia szakos tanár. Tanulmányainak tárgya a kortárs irodalom, kritikáinak legfőbb forrása pedig a kortárs irodalmi élet, a narratológia és a filozófia.
- SZABÓ MIKLÓS XAVÉR – ferences, a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola adjunktusa. Biblikus tanulmányait Jeruzsálemben végezte. Kutatási területe: az Újszövetség zsidó háttere. Fordításai bibliatudományi témákban jelentek meg.
- TAKÁCS SZUSZA – író; tizenhárom verseskötetet, egy novelláskötetet publikált. Esszékötetete *Jaj a győztesnek!* címen a Vigília Kiadó esszesorozatában jelent meg, míg tárcanovellái *A sóbálvány* címen 2017-ben a Magvető Kiadónál. Műfordításában többek közt Keresztes Szent János *Összes versei és válogatott prózái* című kötete látott napvilágot. A 2018-as könyvhétben jelenik meg a teljes költői életművet bemutató *A Vak Remény*.